

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ
ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ****Ι. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ****Προοίμιο**

Η εφαρμογή των αρχών της αμεροληψίας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, καθώς και η τήρηση της αρχής του ανταγωνισμού αποτελούν νευραλγικά στοιχεία στο πλαίσιο του συστήματος αξιών, ηθικής και δεοντολογίας του ΕΛΚΕ του ΔΙΠΑΕ. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της εφαρμογής όλων των διαδικασιών του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ, τα Μέλη της Επιτροπής Ερευνών, οι Επιστημονικά Υπεύθυνοι, τα συλλογικά όργανα που συγκροτούνται κατόπιν αποφάσεων της Επιτροπής Ερευνών και το εν γένει προσωπικό της ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ, οφείλουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, να συμμορφώνονται με την κείμενη εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, που αφορά στην αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

Α. Ισχύον νομο-κανονιστικό πλαίσιο

- ❖ Διάταξη του άρθρου 7 του Ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας), σύμφωνα με την οποία:

Τα μονομελή όργανα, καθώς και τα μέλη των συλλογικών οργάνων, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης ή πρότασης εφόσον:

- α) η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντός τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης ή
- β) είναι σύζυγοι ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού, με κάποιον από τους ενδιαφερομένους ή
- γ) έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους.

Το όργανο ή το μέλος του συλλογικού οργάνου, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του, οφείλει να το δηλώσει αμέσως στην προϊστάμενη αρχή ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου, αντιστοίχως, και να απέχει από

οποιαδήποτε ενέργεια. Στις περιπτώσεις αυτές, η προϊσταμένη αρχή, ή το συλλογικό όργανο, αποφαινεται το ταχύτερο δυνατόν.

- ❖ Διάταξη του άρθρου 61 παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.
- ❖ Υπ' αριθ. 2021/C/121/01 Ανακοίνωση της Επιτροπής για "Κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή και την διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού".
- ❖ Εγκύκλιος ΕΥΘΥΠΣ με αριθ. πρωτ. 157460/25-10-2024 με θέμα: «Οδηγίες/διευκρινίσεις για α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του ν.4914/2022... και β) τις δηλώσεις απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του αρ. 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ), 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2024»
- ❖ Έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με αριθ. πρωτ. 35720/27-02-2025: «Παροχή επιπλέον διευκρινίσεων σε συνέχεια της με αρ. πρωτ. οικ. 157460/ΕΦ/2024/ ΥΠΕΘΟΟ/24-10-2024 εγκυκλίου μας και προσαρμογή εντύπων» (Υπόδειγμα 1 και Υπόδειγμα 2)

Β. Διατάξεις στο πλαίσιο διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών

Κατά τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 24 του Ν. 4412/2026, όσον αφορά στην σύγκρουση συμφερόντων που ορίζει τα εξής:

Η σύγκρουση συμφερόντων αφορά ιδίως τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή του παρόχου υπηρεσιών διαδικασιών σύνταξης συμβάσεων, ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής, συμπεριλαμβανομένων των μελών των αποφαινόμενων ή/και γνωμοδοτικών οργάνων ή/και

β) τα μέλη των οργάνων διοίκησης ή άλλων οργάνων της αναθέτουσας αρχής ή/και

γ) τους συζύγους και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β',

τα οποία: αα) εμπλέκονται στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης ή/και ββ) μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ως «συμφέροντα» νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες ή με τους υπεργολάβους αυτών ή με οποιοδήποτε μέλος υποψήφιας/προσφέρονσας ένωσης οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή κάποιου εκ των ως άνω αναφερομένων προσώπων στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν ο εν λόγω οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί η αναθέτουσα αρχή.

β) Η κατοχή από πρόσωπο των περιπτώσεων α' ή/και β' ανωτέρω, ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου οικονομικού φορέα που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον η κατοχή του ανωτέρω ποσοστού επιτρέπει τη συμμετοχή στη διαχείριση του φορέα αυτού.

γ) Η ύπαρξη, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψης αυτής, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε στην παροχή εξηρημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια αγαθών μεταξύ ενός προσώπου των περιπτώσεων α' ή/και β' ανωτέρω, με οικονομικό φορέα, που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης.

Τα πρόσωπα στα οποία αφορά η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν εγγράφως στην αναθέτουσα αρχή τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που λαμβάνουν γνώση της εν λόγω σύγκρουσης, προκειμένου

η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες. Παράλληλα, τα πρόσωπα αυτά οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης.

Η Επιτροπή Ερευνών του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ εξετάζει και αποφαινεται αιτιολογημένα επί της συνδρομής ή μη κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων. Αν αποφανθεί ότι συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων, ενημερώνει αμέσως την ΕΑΔΗΣΥ και λαμβάνει αμελλητί τα κατάλληλα μέτρα, προς διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και προς αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, στα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνεται η εξαίρεση του συγκεκριμένου προσώπου από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφαρμοζομένων και των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 7 του Ν. 2690/1999.

Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να αρθεί με άλλον τρόπο, ο υποψήφιος ή προσφέρων, ο οποίος σχετίζεται με αυτή, αποκλείεται από τη διαδικασία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 73 παρ. 4 περ. δ του Ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται ότι η υποχρέωση για δήλωση απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων δεν ισχύει για τις δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας (βλ. εγκύκλιο 35720 ΕΞ2025 σελ. 4).

Σημειωτέον ότι σχετικά με την έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων είναι και το έγγραφο της OLAF «Εντοπισμός συγκρούσεων συμφερόντων σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για διαρθρωτικές δράσεις. Πρακτικός οδηγός για διαχειριστές».

Γ. Νομοθεσία στο πλαίσιο εφαρμογής του προϋπολογισμού της Ένωσης

Το ΔΙΠΑΕ υποβάλλει συστηματικά προτάσεις υλοποίησης έργων /προγραμμάτων στα πλαίσια προσκλήσεων χρηματοδότησης φορέων της Ε.Ε. και λαμβάνει χρηματοδοτήσεις που προέρχονται από χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εντάσσονται στον προϋπολογισμό αυτής. Η διαχείριση και η αξιοποίηση των κονδυλίων αυτών γίνεται μέσω του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 229 επ. του Ν. 4957/2022 και του εκάστοτε ισχύοντος νόμο-κανονιστικού πλαισίου που αφορά στο συγκεκριμένο έργο / πρόγραμμα.

Με γνώμονα την απόλυτη διαφάνεια στη διαχείριση του προϋπολογισμού της Ένωσης έχει θεσπιστεί ο Κανονισμός 2024/2059 (ΕΕ, Ευρατόμ) σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

Το άρθρο 61 του Κανονισμού 2024/2059 προβλέπει ως προς την έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων ότι: Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων προσώπου που συμμετέχει στην εκτέλεση του προϋπολογισμού υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον.

Η διάταξη αυτή αφορά σε κάθε πρόσωπο το οποίο εμπλέκεται στη δημοσιονομική εφαρμογή υπό καθεστώς άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προπαρασκευαστικών πράξεων, καθώς και στον λογιστικό ή άλλο έλεγχο. Τα πρόσωπα αυτά απαγορεύεται να προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των συμφερόντων τους με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνουν επίσης τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιοι και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων.

Το ανωτέρω άρθρο 61 του Δημοσιονομικού Κανονισμού εφαρμόζεται σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. 2021/C/121/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Κατευθυντήριες Γραμμές για την αποφυγή και την Διαχείριση σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού"

Υπό το φως των ανωτέρω, όταν υφίσταται κατάσταση που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθεί ως σύγκρουση συμφερόντων, πρέπει να εξετάζεται και να επιλύεται κατά τρόπον ώστε να μην μπορεί πλέον να εκληφθεί αντικειμενικά ως τέτοια. Σε αυτήν την περίπτωση, κάθε πρόσωπο από τα παραπάνω οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

Σε κάθε περίπτωση και με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία, τα παρακάτω μέτρα πρέπει να λαμβάνονται όταν υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων στην οποία εμπλέκεται πρόσωπο που συμμετέχει στην εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ε.Ε.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

II.1. Λήψη μέτρων για την αποτροπή ή την αποτελεσματική διαχείριση δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων κατά τις διαδικασίες επιλογής αναδόχου (στο πλαίσιο διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων) και επιλογής φυσικών προσώπων (στο πλαίσιο προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή αναδόχων φυσικών προσώπων προς απασχόληση βάσει συμβάσεων έργου ή συμβάσεων εργασίας ΙΔΟΧ μέσω του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ)

Λαμβάνοντας υπόψη τις εγκυκλίους της ΕΥΘΥΠΣ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών:

- ✓ Εγκύκλιος ΕΥΘΥΠΣ με αριθ. πρωτ. 157460/25-10-2024 με θέμα: «Οδηγίες/διευκρινίσεις για α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του ν.4914/2022... και β) τις δηλώσεις απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του αρ. 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ), 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2024»
- ✓ Έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με αριθ. πρωτ. 35720/27-02-2025: «Παροχή επιπλέον διευκρινίσεων σε συνέχεια της με αρ. πρωτ. οικ. 157460/ΕΦ/2024/ ΥΠΕΘΟΟ/24-10-2024 εγκυκλίου μας και προσαρμογή εντύπων» (Υπόδειγμα 1 και Υπόδειγμα 2)
- ✓ Το υποδειχθέν Υπόδειγμα 2 Υπεύθυνης Δήλωσης

Περιγράφεται ακολούθως η τηρητέα Διαδικασία Αποφυγής Σύγκρουσης Συμφερόντων:

II.2. Υποκειμενικό Πεδίο Εφαρμογής

Ο έλεγχος της δυνητικής ή πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων αφορά ενδεικτικά στα ακόλουθα φυσικά πρόσωπα:

- ✓ Μέλη Επιτροπής Ερευνών
- ✓ Επιστημονικοί Υπεύθυνοι
- ✓ ΠΜΟΔΥ
- ✓ Στελέχη ΜΟΔΥ (ιδίως στα Τμήματα Προμηθειών, Εκκαθάρισης, HR)
- ✓ Μέλη Επιτροπών Διαγωνισμού (επιτροπή αξιολόγησης, επιτροπής παραλαβής)

- ✓ Κάθε πρόσωπο που μετέχει στη διαδικασία σχεδιασμού και κατάρτισης προκήρυξης για ανάθεση δημόσιας σύμβασης, απευθείας ανάθεσης (με εξαίρεση τις συμβάσεις ήσσονος αξίας του άρθρου 117Α του ν. 4412/2016).
- ✓ Κάθε πρόσωπο που μετέχει στη διαδικασία σχεδιασμού, προγραμματισμού προσλήψεων προσωπικού, που θα απασχοληθεί στο πλαίσιο έργων / προγραμμάτων του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ και στις επιτροπές αξιολόγησης και επιλογής προσωπικού.
- ✓ Μέλη επιτροπών που συμμετέχουν στη διαδικασία επιλογής φυσικών προσώπων υποψήφιων για απασχόληση ή συμμετοχή σε ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα και έργα.
- ✓ Εξωτερικός εμπειρογνώμονας ή σύμβουλος εμπλεκόμενος στη διαδικασία σύναψης ορισμένης σύμβασης.

Οι συγκρούσεις συμφερόντων μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη δράση και να οδηγήσουν σε απόρριψη δαπανών ή μείωση της επιχορήγησης, ιδιαίτερα εάν η σύγκρουση συμφερόντων επηρεάζει την υλοποίηση της δράσης όσον αφορά στις ακόλουθες παραμέτρους:

- ποιότητα, π.χ. εάν μια σύγκρουση συμφερόντων οδηγήσει στην επιλογή προσώπων/υπεργολάβων που δεν είναι οι πλέον κατάλληλοι για την εργασία,
- κόστος, π.χ. εάν μια σύγκρουση συμφερόντων οδηγήσει στην ανάθεση συμβάσεων ή αγορών που δεν προσφέρουν την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής ή τη χαμηλότερη τιμή.

Επιπλέον, τα Υπόχρεα Πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο ορισμένου έργου ή προγράμματος πρέπει ειδικότερα να:

- αποφεύγουν οποιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να τα φέρει σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων,
- λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων στις εργασίες που εμπίπτουν στην ευθύνη τους,
- αντιμετωπίζουν καταστάσεις που θα μπορούσαν αντικειμενικά να θεωρηθούν ως σύγκρουση συμφερόντων,
- αναφέρουν οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων, ή καταστάσεις που θα μπορούσαν να εκληφθούν ως τέτοιες.

II.3. Υποβολή Έγγραφης Δήλωσης Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων

Τα Υπόχρεα Πρόσωπα²⁹ πρέπει να υποβάλουν το **Υπόδειγμα 2** της **Έγγραφης Δήλωσης Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων** στη ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ, κατά την ανάληψη των αρμοδιοτήτων τους και σε οποιοδήποτε άλλο χρόνο προκύψει ενδεχόμενο σύγκρουσης συμφερόντων.

Συμπλήρωση κατηγορίας υποχρέων στους οποίους εφαρμόζεται το υπόδειγμα 2

Στο υπόδειγμα 2 εμφανίζονται στην πρώτη σελίδα οι ιδιότητες υποχρέου αναλυτικά, ενώ στον σχετικό πίνακα που ακολουθεί (σελ. 2 Υποδείγματος) συμπληρώνονται τα στοιχεία της σύμβασης. Τα στοιχεία αυτά συμπληρώνονται κάθε φορά που συνάπτεται μία δημόσια σύμβαση και τηρείται στο φάκελό της.

Ο πίνακας που αφορά στα στοιχεία του έργου αφορά μόνο σε όσους μετέχουν σε ερευνητικά / εκπαιδευτικά έργα κλπ. και συγκεκριμένα σε "Μέλη επιτροπών που συμμετέχουν στη διαδικασία επιλογής φυσικών προσώπων υποψήφιων για απασχόληση ή συμμετοχή σε ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα και έργα", επομένως συμπληρώνεται μόνο σε αυτήν την περίπτωση. Συστήνεται ιδιαιτέρως η συμπλήρωση του πίνακα να γίνεται πριν την πραγματοποίηση της ενέργειας στην οποία αφορά η υπό κρίση ιδιότητα και πάντως αμελλητί.

Υποβολή ξεχωριστού έντυπου σε περίπτωση που ορισμένο πρόσωπο κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, είναι υπόχρεο υποβολής Υποδείγματος 2 για περισσότερες της μίας σύμβασης

Θα πρέπει να τηρείται ένα έντυπο χωριστά στο φάκελο για κάθε δημόσια σύμβαση ή πράξη, διότι μπορεί το ίδιο πρόσωπο να έχει διαφορετική ιδιότητα υποχρέου κάθε φορά.

Προληπτική συμπλήρωση και υποβολή των εντύπων δήλωσης σύγκρουσης συμφερόντων

Η διατύπωση και διαμόρφωση των υποδειγμάτων των δηλώσεων συμβαδίζει με το πλαίσιο του νέου Δημοσιονομικού Κανονισμού που αφορά και στην πρόληψη των καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων, ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η τροποποίησή τους, η δε συμπλήρωσή τους πρέπει να γίνεται προληπτικά σε κάθε περίπτωση και όχι μόνο σε περίπτωση συνδρομής πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων.

II.4. Τηρητέα Διαδικασία

²⁹ Βλ. ανωτέρω Υποκειμενικό Πεδίο Εφαρμογής.

Όσον αφορά στο εν γένει προσωπικό του ΔΙΠΑΕ, τους Ε/Υ και τους απασχολούμενους σε έργα του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ

Τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο «Υποκειμενικό Πεδίο Εφαρμογής» οφείλουν να συμπληρώνουν το Υπόδειγμα 2 της Έγγραφης Δήλωσης Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα (υποβολή ξεχωριστού εντύπου σε περίπτωση που ορισμένο πρόσωπο κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, είναι υπόχρεο υποβολής Υποδείγματος 2 για περισσότερες της μίας σύμβασης).

Προσωπικό του ΔΙΠΑΕ

α) Το πρόσωπο πρέπει να αναφέρει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του (ή στον αρμόδιο κύριο διατάκτη).

β) Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος (ή ο αρμόδιος κύριος διατάκτης) πρέπει να επιβεβαιώνει γραπτώς αν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων (και το εμπλεκόμενο πρόσωπο υποχρεούται να απέχει από τη δημιουργία τετελεσμένων γεγονότων ενόσω εκκρεμεί η απόφαση του προϊσταμένου του). Ο ιεραρχικά ανώτερος πρέπει να εξετάζει προσεκτικά κατά πόσο άτομο που γνωρίζει τα σχετικά γεγονότα θα ήταν πιθανό να πιστέψει ότι η ακεραιότητα του οργανισμού διατρέχει κίνδυνο λόγω ανεπίλυτης σύγκρουσης συμφερόντων. Ο ιεραρχικά ανώτερος θα πρέπει να αξιολογήσει την ανάγκη αντικατάστασης του προσώπου που έχει δηλώσει πιθανή σύγκρουση συμφερόντων. Πριν από αυτό, και με την επιφύλαξη της ισχύουσας νομοθεσίας, η αρχή ή ο ιεραρχικά ανώτερος θα πρέπει να συζητήσει με το εμπλεκόμενο πρόσωπο σχετικά με την κατάσταση προκειμένου να αξιολογήσει καλύτερα τον κίνδυνο μεροληπτικής εκτέλεσης των καθηκόντων του.

γ) Όταν διαπιστώνεται ότι έχει προκύψει σύγκρουση συμφερόντων, ο ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ πρέπει να διασφαλίζει ότι το εμπλεκόμενο μέλος του προσωπικού παύει κάθε σχετική δραστηριότητα που σχετίζεται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων τυχόν προπαρασκευαστικών πράξεων.

Επιστημονικοί Υπεύθυνοι (Ε/Υ)

Οι Ε/Υ οφείλουν να συμπληρώνουν το Υπόδειγμα 2 της Έγγραφης Δήλωσης Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων και σε περίπτωση συνδρομής δυνητικής ή πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων στο πρόσωπό τους θα πρέπει να ενημερώνουν αμελλητί την Επιτροπή Ερευνών και τη ΜΟΔΥ.

Μέλη επιτροπών διαγωνισμού και επιτροπών αξιολόγησης υποψηφίων στο πλαίσιο προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Τα μέλη των επιτροπών διαγωνισμού και επιτροπών αξιολόγησης υποψηφίων οφείλουν να συμπληρώνουν το Υπόδειγμα 2 της Έγγραφης Δήλωσης Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων και να ενημερώνουν τον Ε/Υ και τη ΜΟΔΥ για κάθε περίπτωση δυνητικής ή πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων.

Μέλη ομάδων έργου

Τα μέλη των ομάδων έργου και οι απασχολούμενοι σε έργα του ΕΛΚΕ ΔΙΠΑΕ με σύμβαση έργου ή σύμβαση εργασίας ΙΔΟΧ οφείλουν να συμπληρώνουν το Υπόδειγμα 2 της Έγγραφης Δήλωσης Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων και να ενημερώνουν τον Ε/Υ και τη ΜΟΔΥ για κάθε περίπτωση δυνητικής ή πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων.

II.5. Διευκρίνιση ως προς τους «οικογενειακούς και συναισθηματικούς λόγους» που δύναται να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων

Σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού (2021/C 121/01), που αφορούν στον αμέσως προηγούμενο Δημοσιονομικό Κανονισμό 2018/1046, C121/9, παρατίθενται τα εξής σχετικά με την έννοια των «οικογενειακών ή συναισθηματικών λόγων»:

«Πρώτον, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 61 παράγραφος 3 του ΔΚ του 2018 αναφέρεται χωριστά σε «οικογενειακούς λόγους» και σε «συναισθηματικούς λόγους». Επομένως, δεν απαιτείται συναισθηματικός δεσμός μεταξύ των μελών της οικογένειας προκειμένου να υπονομευθεί η αμεροληψία ενός προσώπου για οικογενειακούς λόγους.

Δεύτερον, το άρθρο 61 παράγραφος 3 του ΔΚ του 2018 δεν ορίζει τη σύγκρουση συμφερόντων ως αυτόματη συνέπεια οικογενειακής σχέσης, αλλά αναφέρει ότι πρέπει να υπονομεύεται η αμεροληψία του ενδιαφερόμενου προσώπου (σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αυτό μπορεί να μην ισχύει).

Τρίτον, από τον σκοπό του άρθρου 61 του ΔΚ του 2018 για την προστασία της ακεραιότητας της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και της εμπιστοσύνης του κοινού, μπορεί να συναχθεί ότι η έννοια της οικογένειας θα πρέπει να καλύπτει τις σχέσεις μεταξύ του ενδιαφερόμενου προσώπου και εμπλεκόμενου μέρους, οι οποίες συνήθως εγείρουν εύλογες υπόνοιες για πιθανή αθέμιτη οικογενειακή επιρροή στην άσκηση επίσημων καθηκόντων». ...Τέλος, η εμπιστοσύνη του κοινού στην ορθή εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπως προστατεύεται από το άρθρο 61 του ΔΚ του 2018, είναι, καταρχήν, αδιάσπαστη. Οι πολίτες της χώρας Α πρέπει να μπορούν να εμπιστευτούν την ακεραιότητα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού στη χώρα Β. Ως εκ τούτου, είναι πολύ περιορισμένα τα περιθώρια για αποκλίσεις από τη μία χώρα στην άλλη όσον αφορά την εφαρμογή των προτύπων που απορρέουν από το άρθρο 61 του ΔΚ του 2018. Ομοίως, μια προσωπική φιλία (ή σχέσεις συγγένειας μεταξύ πνευματικών γονέων/πνευματικών τέκνων), η οποία μπορεί να συνεπάγεται στενότερη εγγύτητα απ' ό, τι με την άμεση οικογένεια, θα μπορούσε να οδηγήσει σε κατάσταση κατά την οποία η ιδιαίτερη σχέση που διατηρεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο με τον συγκεκριμένο φίλο θα έθετε σε κίνδυνο την αμεροληψία και την αντικειμενικότητά του. Όποιος διαμένει μόνιμα στην οικία του ενδιαφερόμενου προσώπου βρίσκεται τουλάχιστον σε κατάσταση η οποία θα μπορούσε αντικειμενικά να εκληφθεί ως σύγκρουση συμφερόντων, εκτός εάν το συμπέρασμα αυτό αντικρουστεί από αντικειμενικά εύλογο αντεπιχείρημα...».

II.6. Διευκρινίσεις ως προς τους οικογενειακούς δεσμούς και τους βαθμούς συγγένειας

Σε σχέση με τους βαθμούς συγγένειας ισχύουν τα παρακάτω σχετικά άρθρα του Αστικού Κώδικα (1461-1462 ΑΚ):

Άρθρο 1461 Έννοια συγγένειας

Τα πρόσωπα είναι μεταξύ τους συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, αν το ένα κατάγεται από το άλλο (συγγένεια) μεταξύ ανιόντων και κατιόντων). Συγγενείς εξ αίματος σε πλάγια γραμμή είναι τα πρόσωπα που, χωρίς να είναι συγγενείς σε ευθεία γραμμή, κατάγονται από

τον ίδιο ανιόντα. Ο βαθμός της συγγένειας ορίζεται από τον αριθμό των γεννήσεων που συνδέουν τα πρόσωπα.

Άρθρο 1462 Αγχιστεία

Οι συγγενείς εξ αίματος του ενός από τους συζύγους είναι συγγενείς εξ αγχιστείας του άλλου στην ίδια γραμμή και στον ίδιο βαθμό. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του συμφώνου συμβίωσης. Η συγγένεια εξ αγχιστείας εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τη λύση ή την ακύρωση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης από το οποίο δημιουργήθηκε.

Κατόπιν των ανωτέρω σε ευθεία γραμμή συγγενείς είναι ο πατέρας με τους κατιόντες του (παιδιά, εγγόνια) και σε πλάγια γραμμή τα αδέρφια, τα ξαδέλφια κ.ο.κ.

Ενδεικτικά οι βαθμοί συγγένειας έχουν ως εξής:

Εξ αίματος συγγένεια

Πατέρας-Μητέρα

Σε σχέση με τα παιδιά τους είναι Α' βαθμού συγγενείς σε ευθεία γραμμή (μεσολαβεί μία γέννηση)

Παππούς-Γιαγιά

Σε σχέση με τα εγγόνια τους είναι Β' βαθμού συγγενείς σε ευθεία γραμμή (μεσολαβούν δύο γεννήσεις)

Αδελφός/Αδελφή

Μεταξύ τους είναι Β' Βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή (μεσολαβούν δύο γεννήσεις)

Θείες/Θείοι/Ανηψιός/Ανηψιά

Μεταξύ τους είναι Γ' βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή (μεσολαβούν τρεις γεννήσεις)

Πρώτα ξαδέλφια

Μεταξύ τους είναι Δ' Βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή (μεσολαβούν τέσσερις γεννήσεις)

Εξ αγχιστείας συγγένεια

Πεθερός/Πεθερά

Σε σχέση με τον/την σύζυγο τέκνου τους (γαμπρός, νύφη) είναι Α' βαθμού συγγενείς σε ευθεία γραμμή

Αδελφός/αδελφή συζύγου σε σχέση με τον έτερο σύζυγο (κουνιάδος/κουινιάδα)

Μεταξύ τους είναι Β' βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή

Θείοι/θείες σε σχέση με τον έτερο σύζυγο:

Μεταξύ τους είναι Γ' βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή

Πρώτα ξαδέλφια σε σχέση με τον έτερο σύζυγο:

Μεταξύ τους είναι Δ' βαθμού συγγενείς σε πλάγια γραμμή

III. Εφαρμογή κατά περίπτωση διατάξεων ποινικού & πειθαρχικού δικαίου

Σημειώνεται ότι ο εντοπισμός καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων είναι πιθανό να αναδείξει και την τέλεση παράνομης πράξης βάσει του ποινικού δικαίου και να επισύρει δυνάμει του διοικητικού ή του δημοσιούπαλληλικού δικαίου κυρώσεις και, εάν συντρέξει τέτοια περίπτωση, αυτή τιμωρείται αναλόγως. Ιδίως δε, ενδέχεται να στοιχειοθετούνται τα αδικήματα των άρθρων 234 και 235 του ΠΚ.

Εν κατακλείδι σημειώνεται ότι σε περίπτωση εντοπισμού πραγματικής σύγκρουσης συμφερόντων, ενδέχεται να τυγχάνουν εφαρμογής και διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου για τους δημοσίους υπαλλήλους (Υ.Κ.). Μπορεί δε να επισύρουν την πειθαρχική ευθύνη του εμπλεκομένου σύμφωνα με το άρθρο 107 του ν. 3528/2007, όπως ενδεικτικά τα ακόλουθα πειθαρχικά παραπτώματα: δ) απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών, ε) αναξιοπρεπής ή ανάρμοστη ή ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός ή εκτός υπηρεσίας, στ) παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας, και ι) άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί.

Εν κατακλείδι σημειώνεται ότι μπορεί να τύχει εφαρμογής η πανεπιστημιακή νομοθεσία (ν. 4957/2022).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Θεσσαλονίκη, 26 Νοεμβρίου 2025

Ο Πρύτανης

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ